

SZKOLNY CHOCHLIK

*To zimny pałac. U powały,
Co jak baldachim świeci biały,
Wiszą diamenty i kryształy.*

Witold Gomulnicki

Szkoła Podstawowa
im. Marszałka
Józefa Piłsudskiego
w Nawojowej Górze

Numer 2, rok szkolny 2020/2021

W NUMERZE:

*** GRUDNIOWE ŚWIĘTA I OBYCZAJE**

Z NIMI ZWIĄZANE

- MIKOŁAJKI

- DZIEŃ ŚWIĘTEJ ŁUCJI

- ADWENT

**- WIGILIA I ŚWIĘTA BOŻEGO
NARODZENIA**

*** KOŁĘDNICY – GINAĆA TRADYCJA**

*** ŚWIĄTECZNE KARTKI**

*** MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

*** MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ
WOLONTARIUSZA**

*** DZIEŃ ANIOŁA**

*** NOWY ROK – NOWE NADZIEJE**

*** ŚWIATOWY DZIEŃ POKOJU**

*** DZIEŃ BABCI I DZIADKA**

*** BEZPIECZNE FERIE**

*** FERIE Z KSIĄŻKĄ,**

CZYLI CO WARTO PRZECZYTAĆ

Grudzień jest miesiącem, w którym obchodzimy wiele znanych i mniej znanych świąt, dni i związanych z nimi obyczajów.

Mikołajki to tradycyjna, polska nazwa święta ku czci świętego Mikołaja, biskupa Miry. Obchodzi się je 6 grudnia zarówno w katolicyzmie jak i prawosławiu. Do XIX wieku był to na ziemiach polskich dzień wolny od pracy, ale w 1969 roku zniesiono święto.

W średniowiecznej zachodniej Europie uważano świętego Mikołaja za patrona dzieci. W niektórych miastach kultywowało się zwyczaj wybierania w mikołajki dziecięcego biskupa, który wysłuchiwał prośb i zwierzeń swoich rówieśników. W XVI wieku na Wyspach Brytyjskich w dzień św. Mikołaja pojawił się rytuał wynoszenia dyrektora ze szkoły i przejmowania władzy przez uczniów. Przetrwał on w niektórych regionach Anglii kilka stuleci.

Święty Mikołaj oczywiście kojarzy się z przynoszeniem prezentów. Jego atrybutami są do dziś: siwa broda, pastorał, mitra oraz długa, czerwona szata biskupia. Wieczorem 5 grudnia obdarowywał grzeczne dzieci owocami, orzechami, ciastkami czy cukierkami. Niegrzeczne uderzał pastorałem.

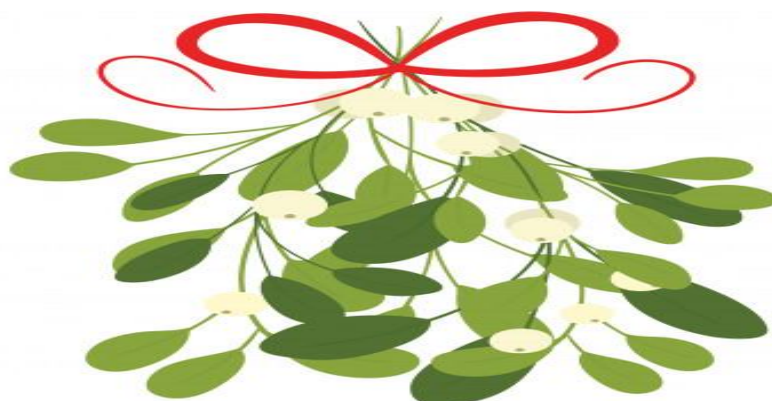
Dzieci różnie starają się przekazać św.

Mikołajowi, że czekają na prezenty od niego:

- * w Holandii ustawia się buty przy kominku,**
- * w Czechach dzieci wieszają skarpety na ramach okiennych,**
- * w Austrii kładzie się buty na parapecie,**
- * w Polsce, nocą z 5 na 6 grudnia, podkłada się dzieciom prezenty pod poduszkę, umieszcza się je w bucie lub w dużej, ozdobnej skarpecie.**

Od XV wieku w źródłach polskich, czeskich, austriackich, holenderskich, belgijskich i niemieckich zachowały się zapiski zbliżone do współczesnych zwyczajów mikołajkowych.

Dzień świętej Łucji – to dzień światła obchodzony 13 grudnia w Szwecji i w niektórych regionach Włoch. Upamiętnia się wtedy św. Łucję z Syrakuz. Tego dnia odbywają się pochody dzieci w białych strojach, z przewodzącą orszakowi dziewczynką przybraną w wianek z płonącymi świecami. Łucja nie chcąc się wyrzec swojej wiary, wyklęła sobie oczy, a Kościół uczynił z niej patronkę dnia uchodzącego za najkrótszy w roku, 13 grudnia wyznaczył też na początek adwentu. Jeszcze przed nastaniem świtu zasiadano po raz ostatni przed świętami Bożego Narodzenia za suto zastawionym stołem. Z 13 grudnia związany był też zwyczaj przepowiadania pogody na cały następny rok. Każdy z dwunastu dni, jakie pozostały do świąt, przynosił pogodę dla kolejnych miesięcy nadchodzącego roku.

Adwent – oznacza „przybycie”. Okres adwentu przypada zawsze na początek grudnia (rozpoczyna się w czwartą niedzielę przed

Shutterstock Photo

świętami), i w liturgii kościoła katolickiego wiąże się właśnie z oczekiwaniem na Narodzenie Chrystusa. Kiedyś w czasie adwentu zakazywano urządzania wesel i hucznych zabaw. Nakazywano także post w środy i w piątki, a zdarzało się, że i poniedziałek był dniem bez spożywania mięsa. W niektórych częściach Polski nastanie adwentu wiązało się z zakończeniem wszelkich prac polowych, a sygnalizowano ten fakt trąbieniem w rogi (na południu kraju), graniem na ligawkach (na Mazowszu), na trombietach (Podhale) i na bazunach (Pomorze). Zakazywało się wówczas przedzenia lnu czy wełny. Zabraniano też szycia, wyszywania, wykonywania jakichkolwiek robótek ręcznych.

Niektóre z tych zwyczajów przetrwały do dziś, większość jednak odeszła w zapomnienie.

Julia Kisielak,

Maja Zbrionńska

Wesolych Świąt Bożego Narodzenia

WSZYSCY UWIELBIAMY ŚWIĘTA i choć ten okres mamy już za sobą, chętnie poczujemy jeszcze raz klimat tamtych dni.

Pod koniec grudnia następował „powrót” Słońca. Starożytni ludy Europy świętowały wtedy Dies Solis Invicti (Dzień Niezwycięzonego Słońca). **Boże Narodzenie** w tradycji chrześcijańskiej do IV wieku obchodzono 6 stycznia. Później rocznica urodzin Chrystusa została przeniesiona przez Kościół na 25 grudnia, czyli na dzień narodzin Mitry, niepokonanego boskiego Słońca. Święto Bożego Narodzenia zostało chętnie zaakceptowane, ponieważ było wariantem pogańskiego święta przesunięcia Słońca. Do dziś jest to dzień narodzin Boga. Tradycja wymagała, by przygotować ludzi na przyjście Pana. Takim dniem jest **Wigilia Bożego Narodzenia**.

W Wigilię rano przystraja się choinkę, a później przygotowuje się wieczerzę wigilijną. Stół powinien być przykryty białym, lnianym obrusem. Pod obrus

wkłada się garść siana na pamiątkę narodzenia się Pana w ubogiej stajence. Dawniej na wsiach w kącie izb stawiano też snop niemłóconego zboża, który spełniał rolę magiczną (miał gwarantować szczęście oraz obfite plony na kolejny rok), a jednocześnie był ozdobną.

W Wigilię jadano dania postne, i w zależności od regionu i zamożności przyrządzano: ryby, grzyby, kasze, potrawy z miodu i maku (na wschodnich terenach Polski najważniejszą wtedy potrawą u katolików i u prawosławnych była kutia).

Przy stole pozostawiano wolne miejsce i nakrycie dla zbłąkanego wędrowca. Na wigilijnym stole powinno pojawić się 12 potraw, co odnosi się do 12 apostołów, którzy towarzyszyli Jezusowi. Wraz z zapadnięciem zmroku zasiada się do uroczystej kolacji. W polskiej tradycji przełamujemy się opłatkiem, życząc sobie zdrowia oraz pomyślności. Kiedyś obowiązkowo należało także wziąć udział w pasterce.

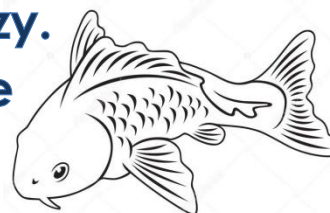

KARP – tradycja wigilijnego stołu.

Historia tej ryby zaczyna się w Chinach. Chińczycy znali i hodowali karpie na tysiące lat przed momentem ich pojawienia się w Europie. Około 1300 lat p.n.e. powstała w tym kraju książka kucharska

opisująca potrawy z karpia, a została napisana przez niejakiego pana Li, co w języku chińskim znaczy „karp”. A w jaki sposób karpie przywędrowały do Europy? Francuscy historycy sądzą, że przywieziono je podczas wypraw krzyżowych. Według innej teorii, karpie trafiły do Europy w XIII w., gdy nasz kraj najechali Tatarzy. W dawnej Polsce ryby te były wysoko cenione zarówno przez samych Polaków, jak i przez przybywających do nas cudzoziemców. Polak, Edward Pożerski de Pomian, mieszkający na stałe we Francji, z wykształcenia lekarz i gastronom, zasłynął swego czasu jako twórca potrawy z karpia, zwanej „karpiem a’la Pomian”. Ponoć przepis na to danie należy po dziś dzień do światowej sztuki kulinarnej.

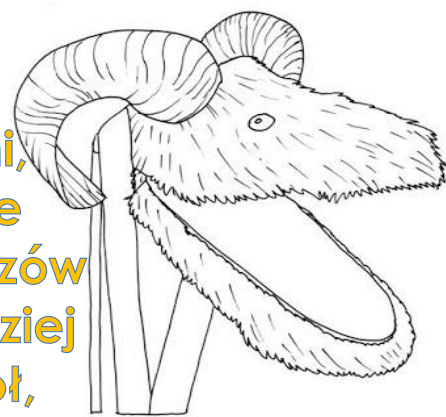

Z okresem Bożego Narodzenia związani są także kolędnicy.

KOLEDNICY w tradycji polskiej to przebierańcy, którzy w okresie bożonarodzeniowym chodzili po wsiach od domu do domu z życzeniami pomyślności w Nowym Roku. Zwyczaj obchodzony był od Wigilii lub Bożego Narodzenia do święta Trzech Króli. Śpiewali oni także kolędy, kultywując w ten sposób obrzęd ludowy praktykowany najpierw w kulturach rolniczych i pasterskich przez Słowian i Rumunów. Popularną formą było

kolędowanie z maskarami zwierzęcymi, a towarzyszyło temu często odgrywanie komicznych scenek oraz straszenie widzów i płatanie różnego rodzaju figli. Najbardziej upowszechniły się: turoń, koza lub kozioł, niedźwiedź, koń, kogut, bocian, baran. Często kolędnicy chodzili też z gwiazdą wykonaną z kolorowego papieru, podświetloną od środka, przymocowaną ruchomo do drzewca. Trzymający ją kolędnik nazywany był gwiazdorem lub gwiazdlichem. W wielu regionach Polski pojawiały się tzw. „herody”, czyli grupy odgrywające biblijną opowieść o przyjściu na świat Jezusa, w którą wplatano zabawne wątki ludowe. Charakterystycznymi postaciami w grupach kolędniczych byli także: pasterze, trzej królowie, dziad, baba, Żyd, śmierć, diabeł czy Cygan.

KARTKI ŚWIĄTECZNE

W okresie przedświątecznym mamy w zwyczaju wysyłać rodzinie, znajomym, przyjaciółom kartki świąteczne. Pojawiły się one już w 1843 r. Wymyślił je prawdopodobnie bardzo leniwy arystokrata angielski - sir Henry Cole, którego znudziło pisywanie świątecznych listów. Swojej bardzo licznej grupie przyjaciół i znajomych zamiast wysyłać ręcznie pisane życzenia świąteczne, zamówił u zaprzyjaźnionego malarza rysunek z wypisanymi życzeniami.

Natalia Kasprzyk, Marlena Sarota

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

3 GRUDNIA

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI TO ŚWIĘTO OBCHODZONE COROCZNIE 3 GRUDNIA, USTANOWIONE PRZEZ ZGROMADZENIE OGÓLNE ONZ W 1992 ROKU.

CELEM OBCHODÓW TEGO DNIA JEST PRZYBLIŻENIE SPOŁECZEŃSTWU PROBLEMÓW OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, U KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ OGRANICZENIA W FUNKCJONOWANIU SPOWODOWANE OBNIŻENIEM SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ LUB PSYCHICZNEJ, ALBO NIEPRAWIDŁOWOŚCIĄ W BUDOWIE I FUNKCJONOWANIU ORGANIZMU, ORAZ POMOC WE WŁĄCZENIU TEJ GRUPY W ŻYCIE SPOŁECZNE. OBCHODY DNIA SĄ RÓWNIEŻ OKAZJĄ DO ZWIĘKSZENIA ŚWIADOMOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ PRZEKONANIE O KORZYŚCIACH PŁYNĄCYCH Z INTEGRACJI OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I ICH UCZESTNICTWIE W KAŻDYM ASPEKcie ŻYCIA: POLITYCZNEGO, SPOŁECZNEGO, GOSPODARCZEGO I KULTURALNEGO.

13 GRUDNIA 2006 ROKU NA 61 SESJI ZGROMADZENIA OGÓLNEGO ZOSTAŁA PRZYJĘTA KONWENCJA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH. W MYŚL JEJ ZAPISÓW OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI MAJĄ PRAWO DO: WOLNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA, SWOBODY PORUSZANIA SIĘ, DOSTĘPU DO PRZESTRZENI I BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ, TRANSPORTU, INFORMACJI I KOMUNIKACJI, OCHRONY ZDROWIA, EDUKACJI, ŻYCIA PRYWATNEGO I RODZINNEGO ORAZ UDZIAŁU W ŻYCIU POLITYCZNYM I KULTURALNYM. NIEPEŁNOSPRAWNE OSOBY SĄ WŚRÓD NAS. NAUCZMY SIĘ JE DOSTRZEGAĆ I POMAGAĆ IM, GDY TEGO POTRZEBUJĄ.

OLIWIA MAŁOCHA

5 grudnia

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOŁONTARIUSZA

5 GRUDNIA - MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOŁONTARIUSZA

Dziękujemy

WSZYSTKIM WOŁONTARIUSZOM

za:

"Pomoc jednej osobie nie zmienia całego świata, ale może zmienić świat dla jednej osoby! "

(n/n)

Praca, którą wykonuje się za darmo, z potrzeby serca, jest naprawdę bezcenna. W celu wyrażenia uznania dla trudu wolontariuszy na całym świecie z inicjatywy ONZ obchodzony jest od 1986 roku Międzynarodowy Dzień Wolontariusza. To doskonała okazja, by uświadomić społeczeństwu wysiłek, jaki wkładają rozmaite organizacje pożytku publicznego oraz ludzie dobrej woli w niesienie pomocy innym, zarówno na poziomie lokalnym, krajowym, jak i globalnym.

Matylda Bojanek

Dzień Anioła

6 grudnia najczęściej kojarzony jest ze Świętym Mikołajem, ale to także **Dzień Anioła**. Wyraz ANIOŁ oznacza posłańca. Takie określenie dotyczyło np. Hermesa, znanego z mitologii greckiej wysłannika Zeusa i posła z Olimpu, który przekazywał wolę najwyższego z bogów. Pierwsze wyobrażenia aniołów powstały już w starożytności. W Egipcie i Babilonii istniały zastępy duchów oraz istot, którym przypisywano ludzkie cechy: mogły odczuwać głód, pragnienie, a nawet cierpieć. Anioły często przedstawiane były jako skrzydlate stworzenia o ciałach zwierząt i ludzkich twarzach.

W chrześcijaństwie Anioły występują zarówno w Starym jak i w Nowym Testamencie, ale Biblia nie zamieszcza zbyt szczegółowych informacji na ich temat. Główną funkcją Aniołów jest pośrednictwo między Bogiem a człowiekiem. Aniołowie uważani są za opiekunów służących pomocą w podejmowaniu decyzji, za stróżów i przewodników w drodze do nieba. Są duchami stworzonymi przez Boga dla Jego chwały i pomocy ludziom. Ci, którym Bóg zleca opiekę nad ludźmi, są nazywani Aniołami Stróżami. Opieka ich trwa przez całe nasze ziemskie życie. Każdy z nas ma swojego osobnego Anioła Stróża.

Oliwia Mazur

Szczęśliwego Nowego Roku

Nowy Rok jest międzynarodowym świętem przypadającym na dzień 1 stycznia każdego roku (w kalendarzu gregoriańskim), w Polsce jest to dzień wolny od pracy.

W powszechnie przyjętym zwyczaju obchodzenie święta należy rozpocząć od otworzenia butelki szampana o północy z 31 grudnia na 1 stycznia następnego roku.

Dzień poprzedzający Nowy Rok nosi w polskiej tradycji miano sylwestra od imienia świętego, który wspominany jest w tym dniu w liturgii w Kościele rzymskokatolickim – papież Sylwester I.

Zwyczaj rozpoczynania nowego roku od pierwszego dnia stycznia pochodzi ze starożytnego Rzymu, którego mieszkańcy czcili w ten dzień Janusa, boga bram, drzwi i początków. Wiele języków, w tym angielski i niemiecki przejęły właśnie od Janusa nazwę miesiąca - styczeń (ang. *January*, niem. *Januar*). Wcześniej, według kalendarza rzymskiego, nowy rok witano 1 marca, dlatego też w wielu językach zapożyczone nazwy września, października, listopada i grudnia, czyli 9., 10., 11. i 12. miesiąca roku pochodzą od łacińskich liczebników *septem*, *octo*, *novem*, *decem* (7, 8, 9, 10).

Wyznawcy prawosławia i część grekokatolików posługujący się kalendarzem juliańskim witają Nowy Rok 14 stycznia. Bawią się oni na tzw. małankach w nocy z 13 na 14 stycznia.

WSZYSTKIM ŻYCZYMY SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO 2021 ROKU!!!

Redakcja☺

1 STYCZNIA *Światowy Dzień Pokoju*

Światowy Dzień Pokoju ustanowił papież, Paweł VI listem z dnia 8 grudnia 1967 r., skierowanym do wszystkich ludzi dobrej woli, nie tylko katolików. Papież zaproponował, aby na całym świecie początek nowego roku kalendarzowego uczczono jako Dzień Pokoju. Chociaż inicjatywę papieską poparło wielu polityków, działaczy społecznych, intelektualistów, nie mówiąc o hierarchii i wiernych Kościoła katolickiego, to jednak nie udało się nadać jej charakteru ponadreligijnego i pozostała ona przede wszystkim działaniem wewnątrzkatolickim.

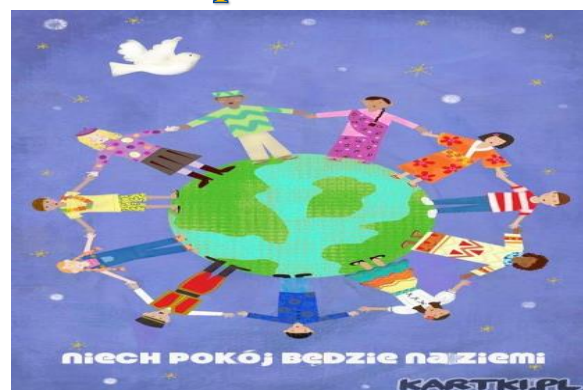

Nie była to zresztą pierwsza inicjatywa pokojowa Kościoła katolickiego i papieży w dziejach. Można wspomnieć m.in. ustanowienie w 1095 r. przez Urbana II (1088-99) tzw. Pokoju Bożego, mającego na celu powstrzymanie ówczesnych władców i rycerstwo, choćby na kilka dni czy tygodni, od nieustannego

wojowania. Papież zażądał wówczas, aby nie walczyć w niektóre okresy roku kościelnego (w czasie Adwentu, Wielkiego Postu i w Okresie Wielkanocnym) oraz w niektóre dni tygodnia (od środy do poniedziałku). Inni papieże, św. Pius X (1903-1914) i Benedykt XV (1914-1922), próbowali nie dopuścić do wybuchu I wojny światowej w 1914 r., a gdy już do tego doszło - apelowali o jak najszybsze zakończenie działań i o ulżenie doli ofiar.

Św. Jan XXIII w dniu 11 kwietnia 1963 r. wydał encyklikę *Pacem in terris* (*Pokój na ziemi*) - był to pierwszy oficjalny dokument papieski, skierowany do wszystkich ludzi dobrej woli, aby zachować światowy pokój.

Światowy Dzień Pokoju ma co roku swój temat, który wybiera papież. Ojciec Święty kieruje też z tej okazji specjalne orędzie na tematy związane z zagadnieniem pokoju. Tegoroczne przesłanie brzmi:
„Kultura troskliwości jako droga do pokoju”.

W najbliższych dniach, tj. 21 i 22 stycznia świętujemy dni, o których ani dzieci ani dorośli nie mogą zapominać.

Dzień Babci i Dzień Dziadka. Święto dziadków rokrocznie przypada w drugiej połowie stycznia. W związku z tak zbliżonymi datami Dnia Babci i Dnia Dziadka obchody w Polsce tych świąt są często łączone.

W Stanach Zjednoczonych, gdzie obchodzi się National Grandparents Day (Narodowe Święto Dziadków) – przypomina o tym symbol święta – niezapominajka. Dzień ten w USA doczekał się nawet swojego hymnu – „A Song For Grandma And Grandpa” („Piosenka dla Babci i Dziadka”). W Polsce takimi hymnami są – ćwiczone w przedszkolach i szkołach – dziecięce piosenki śpiewane przez wnuczki i wnuków. Tak samo cieszą i wzruszają...

Redakcja składa wszystkim Seniorom
najpiękniejsze życzenia
z okazji Ich świąt!

**Rochamy Was,
dziadkowie!**

BEZPIECZNE FERIE

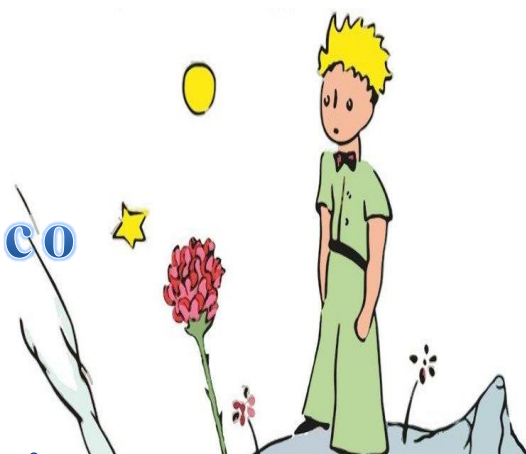
W TYM ROKU ZE WZGLĘDU NA PANUJĄCĄ WOKÓŁ EPIDEMIEJ KORONAWIRUSA NASZE MOŻLIWOŚCI SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU PODCZAS FERII SĄ DOŚĆ OGRANICZONE. MIMO WSZYSTKO PEWNIE UDA NAM SIĘ WYJŚĆ NA ŚWIEŻE POWIETRZE, DLATEGO PRZYPOMINAMY O ZASADACH BEZPIECZNEGO ZACHOWANIA SIĘ W OKRESIE WOLNYM OD NAUKI.

BEZPIECZNE FERIE

1. Zjeżdżaj na sankach w miejscach oddalonych od jezdni.
2. Jazdę na łyżwach trenuj tylko na lodowisku.
3. Do jazdy na nartach wybieraj stoki odpowiednie do Twoich umiejętności.
4. Nie rzucaj zbyt twardymi śnieżkami.
5. Nie chodź w przemoczonym ubraniu.
6. Nie oddalaj się z miejsca zabawy bez wiedzy rodziców lub opiekunów.
7. W razie wypadku lub niebezpiecznej sytuacji, pamiętaj o numerach alarmowych :
POGOTOWIE – 999
STRAŻ POŻARNA – 998
POLICJA – 997
Z TELEFONÓW
KOMÓRKOWYCH – 112

Książka na ferie, czyli co warto przeczytać...

Tym razem polecam Wam książkę napisaną przez francuskiego pisarza, którym jest Antoine De Saint-Exupéry. „Mały Książę”, bo o tej pozycji mowa, to pouczająca baśń opowiadająca o postaci chłopca, który wędruje po różnych planetach w poszukiwaniu prawdziwej przyjaźni.

Główny bohater z każdą napotkaną postacią odbywa krótkie rozmowy i wyciąga z nich własne wnioski. Z dnia na dzień rozwija się w nim chęć powrotu do Róży, od której próbował uciec. Jest to uniwersalna opowieść o zagubieniu człowieka, o poszukiwaniu tego, co jest naprawdę ważne. Książka cały czas podkreśla znaczenie przyjaźni i miłości w życiu każdego z nas, a także pokazuje jak się rodzą te uczucia i jak je pielęgnować.

Polecam gorąco na zimowe wieczory

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY
Mały Książę
Z AKWARELKAMI AUTORA
NOWY PRZEKŁAD

Nina Gąsienica

ZESPÓŁ REDAKCYJNY W SKŁADZIE:

**Matylda Bojanek
Nina Gąsienica
Julia Kisielak
Wiktoria Łacna**

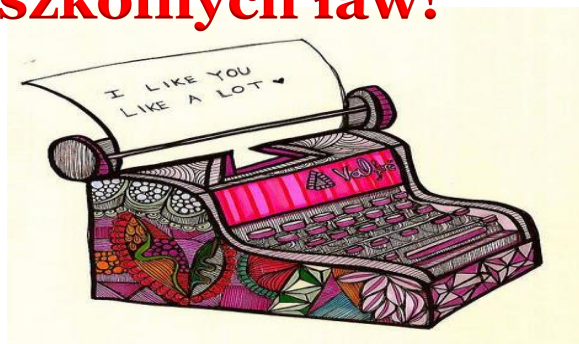
**Oliwia Małocha
Emilia Noworyta
Wiktoria Rogóż
Natalia Stępień
Maja Zbroińska**

**Do zobaczenia w kolejnym numerze
naszej gazetki. Życzymy sobie i Wam
szybkiego powrotu do szkolnych ław!**

Pozdrawiamy

REDAKCJA☺

*** Nasze artykuły powstają w głównej mierze
w oparciu o materiały zamieszczone na stronach internetowych.**